

București, 20 februarie 2018

Rezultatele dezbaterii „Rolul școlii obligatorii în România”

Comunicat de presă

În ianuarie 2018, agenda publică a educației a fost dedicată dezbaterii asupra propunerilor de Planuri Cadru pentru liceu, filiera teoretică și consecințelor deciziei Ministerului Educației Naționale de a corela mai atent Planul de școlarizare 2018/2019 cu mecanismul de finanțare per elev.

„Începutul lui 2018 – a precizat Daniela Vișoianu în debutul dezbaterii **„Rostul școlii obligatorii în România”** – stă sub semnul modificării planurilor cadru de liceu dar, în acest context, considerăm că înainte de a decide câte ore merg la școală adolescenții și ce discipline au prioritate, este nevoie să punem întrebările care contează: Ce sens are actualul sistem de evaluare de la finalul clasei a VIII-a? Răspunde nevoilor actuala formă de repartizare la colegii și licee? Există diferențe de scop/obiective între primii doi ani de liceu, cuprinși în învățământul obligatoriu, și ultimii doi ani? Care este vârsta potrivită pentru elevi, ca să aleagă între filiera profesională/vocațională și cea teoretică? Poate fi potrivit ca fiecare absolvent de clasa a XII-a să aibă o calificare certă? Ce formă de organizare și ce tip de suport sunt necesare pentru a evita abandonul (mai ales cel motivat economic) de la trecerea către clasa a IX-a și, ulterior, pe parcursul liceului?”

Câteva dintre subiectele abordate în prima parte a evenimentului au vizat durata optimă a învățământului obligatoriu; rolul evaluărilor în actualul parcurs școlar al elevilor; modalitățile de prevenire a abandonului școlar, integrarea pe piața muncii a absolvenților de învățământ obligatoriu și accesul lor în învățământul academic, în corelare cu structura actualului mecanism de finanțare, care nu favorizează componentele practice ale învățării și asigurarea calității serviciului public de educație pentru fiecare elev, astfel încât să contribuie la echitate, constituind un bun punct de pornire al dezbaterilor de pe parcursul întregii zile.

„În condițiile în care România și-a propus ca până la sfârșitul lui 2020 să aibă tot parcursul educațional de până la sfârșitul clasei a XII-a inclus în învățământul obligatoriu, e necesară analiza scopului acestui demers, a consecințelor unei asemenea decizii, a calității actului educațional – în contextul creat” a subliniat Ligia Deca, consilier de stat în cadrul Departamentului Educație și Cercetare – Administrația Prezidențială.

În continuarea acestei idei, reprezentanta UNICEF România, a menționat: „fiecare an în plus de școală reduce riscul de șomaj, riscul de a suferi de o problemă de sănătate și crește șansele de a găsi un loc

pe piața muncii. Din punct de vedere **economic** – a adăugat Luminița Costache – România ar trebui să considere alocarea financiară în educație ca o investiție în viitorul ei.”

Evenimentul a propus modelarea a trei scenarii privind traseele școlare ale copiilor: **scenariul 1 – elevii aleg rutele de formare la sfârșitul clasei a VIII-a; scenariul 2 – accesul în secundarul superior se face la sfârșitul clasei a IX-a; scenariul 3 – elevii aleg o opțiune de calificare la sfârșitul clasei a X-a.** Reamintim în context că Legea 1/2011 a fost promovată cu un model de alegere a rutelor ca în scenariul 2 și prevede ca în 2020 învățământul obligatoriu să includă și ultimii doi ani de liceu (secundar superior).

Discuțiile de modelare a scenariilor (*trei grupuri diferite*) au ridicat întrebări privind traiectoria educațională a tinerilor, au sugerat o serie de soluții posibile și au fost sintetizate într-un Raport (îl găsiți [aici](#)) transmis Ministerului Educației Naționale precum și parlamentarilor membri în Comisiile de specialitate din Parlamentul României. Cele mai importante concluzii sunt:

Din punct de vedere sistemic, se impune **găsirea unor soluții pentru scăderea ratei abandonului școlar; pentru creșterea echității în educație, pentru asigurarea unui învățământ obligatoriu de calitate**, la finalul căruia elevii să aibă șanse reale de integrare pe piața muncii: „**Datele statistice arată că se pierd foarte mulți elevi la trecerea din clasa a VIII-a în clasa a IX-a (potrivit Ministerului Educației, un sfert din cohorta de vârstă nu ajunge în clasa a IX-a, mare parte copii din mediul rural).** Liceul presupune costuri suplimentare, iar accesul la educație a celor care provin din familii dezavantajate e, astfel, restrâns. **Dacă învățământul obligatoriu s-ar finaliza după absolvirea clasei a IX-a sau a X-a, copiii ar putea fi mai pregătiți și din punct de vedere practic, profesional să facă ceva.** Oricum, și scopul gimnaziului ar trebui regândit, astfel încât să se pună accent și pe dimensiunea practică, interdisciplinară a acestuia. Evident, este nevoie de o creștere a calității învățământului obligatoriu, primar și gimnazial și de o valorizare corectă a importanței acestui parcurs.” – a subliniat Simona David-Crisbășanu, membră în Consiliul Director al Coaliției pentru Educație și președintă a Asociației ROI.

Alocarea de resurse în funcție de nevoile reale ale școlilor, mai ales ale celor afectate de dinamica demografică negativă, ar diminua segregarea acestora pe criterii economice, în sensul în care, în prezent, resursele merg cu precădere către mediile bogate. Astfel, ar crește echitatea în învățământul obligatoriu, atât în privința accesului, cât și în privința calității serviciului public de educație.

În sfârșit, **rolul Evaluării Naționale în actualul parcurs școlar al elevilor** merită chestionat (v. și studiul OECD și UNICEF, mai 2017)¹. Presiunea excesivă indusă de acest examen național minimalizează întregul proces de învățare desfășurat în școală: **accentul se mută de pe formarea de competențe pe evaluarea de cunoștințe pentru un număr redus de materii.** În acest context, ar fi nevoie ca evaluările de parcurs și consilierea educațională și profesională să devină procese de referință, în care se vor investi resurse importante. În plus, ar fi necesar ca întregul proces de acces în învățământul secundar superior să fie regândit.

În ceea ce-i privește pe elevi, indiferent de forma de organizare, ar fi un avantaj pentru ei să se **asigure o formare specializată la finalul învățământului obligatoriu, inclusiv în licee teoretice.** Însoțită de o solidă formare generală, specializarea minimă le-ar facilita accesul pe piața muncii, de timpuriu și ar reduce fenomenul tinerilor NEETSⁱⁱ. **Totodată, consilierea și mentoratul ar trebui să devină obligatorii, iar statutul actual al consilierului școlar ar trebui fundamental revizuit.**

Participanții consideră că pentru copii, utile ar mai fi:

- 1) asigurarea unui curriculum relevant la decizia școlii, până în momentul alegerii traseului școlar în secundarul superior, curriculum care să asigure, în mod real, dobândirea tuturor competențelor prevăzute în profilul absolventului, cu standard minim de alfabetizare funcțională;
- 2) organizarea unor activități care să le faciliteze cunoașterea ofertei școlare și profesionale specifice comunității locale/zonei apropiate;
- 3) organizarea modulară a anului care precede alocarea pe un anumit traseu școlar în secundarul superior.

Toți cei prezenți s-au referit la **rolul și nevoile părinților - ar fi de un real folos consilierea lor și implicarea în activitățile comune cu școala și cu elevii**, în timp ce pentru profesori, rămâne **esențială buna formare inițială și continuă a acestora**. Calitatea proceselor didactice nu este influențată fundamental de eventuale organizări de sistem, ci continuă să depindă, în mare măsură, de profesor, de calitatea actului didactic al acestuia – au accentuat în mod repetat cei prezenți la dezbateri. De aceea, în acest moment **necesitatea schimbării modului de formare inițială și continuă este o urgență de sistem.**

Dezbaterea din data 24 ianuarie a fost organizată în colaborare cu UNICEF România și a fost înscrisă în calendarul de activități organizate sub egida Proiectului „România educată”.

La dezbateri au participat peste 60 de reprezentanți ai instituțiilor publice, ai ONG-urilor active în sectorul educațional (inclusiv cele ale elevilor și ale părinților), precum și experți interesați de domeniul educației.

Fondată în iunie 2015, Federația Coaliția pentru Educație reunește organizații neguvernamentale active în domeniul educației și își propune să coaguleze energii și resurse pentru a susține dezvoltarea școlii în care fiecare vrea și poate să își împlinească potențialul (www.coalitiaedu.ro)

ⁱ <http://www.unicef.ro/publicatii/studiile-ocde-privind-evaluarea-si-examinarea-in-domeniul-educatiei/>

ⁱⁱ Tinerii NEETS – not in education, employment or training – tineri care nu se regăsesc în sistemul de educație, în rîndul celor angajați sau în programe de calificare;

